

Lähetäjä: Jukka Karhinen

Lähetetty: maanantai 10. elokuuta 2026 2:59

Vastaanottaja: info Lapin liitto <info@lapinliitto.fi>

Kopio: Kirjaamo Rovaniemi <kirjaamo@rovanieniemi.fi>

Aihe: Vs: Esitys maakuntahallitukselle: Lapin lainsäädäntö- ja hallintovallan keskittäminen Rovaniemelle sekä alueellisen pysyvän muunteluvallan edistäminen

maanantaina 10. elokuuta 2026 klo 02.56, Jukka Karhinen kirjoitti:

Arvoisa Lapin maakuntahallitus,

Esitän oikeustieteen maisterina ja alueen asukkaana, että Lapin liitto tekee virallisen esityksen valtioneuvostolle perustuslaillisen poikkeuslainsäädännön säätämiseksi Lapin autonomisen erityisaseman toteuttamiseksi. Vaadin, että kaikki keskeinen lainsäädäntö-, budjetti- ja hallintovalta koko Lapin maakunnan alueella siirretään pysyvästi valtiolta Rovaniemelle. Uudistuksessa nykyiset alueelliset valtuustot säilyvät, mutta ylin koordinointi- ja muuntelulta keskitetään Rovaniemen johtamalle autonomiselle hallinnolle.

Oikeudelliset, maantieteelliset ja demografiset perustelut Rovaniemi-johtoiselle autonomialle:

- Rovaniemen vetovoima on nykyisellään poikkeuksellista, ja kaupunki houkuttelee jatkuvasti uusia asukkaita sekä kotimaasta että laajasti ulkomailta. Tämä voimakas väestönkasvu, kansainvälistyminen ja globaali profiili vaativat hallinnolta ja lainsäädännöltä sellaista dynaamisuutta, johon valtakunnallinen yleissääntely ei kykene vastaamaan.*
- Lapin maakunta eroaa demografisesti ja maantieteellisesti täysin muusta Suomesta. Valtakunnallinen lainsäädäntö on luotu Etelä-Suomen ehdoilla, eikä se sovellu pohjoisen arkeen. Etelä-Suomen kupeessa sijaitsevalla Ahvenanmaalla on jo tunnustettu itsehallinto, mutta manner-Lapin valtavat etäisyydet, arktiset olosuhteet ja kasvava kansainvälinen paine vaativat oman, pohjoisen hallintokeskuksen. Keskittämällä ylin päätäntävalta Rovaniemelle – säilyttäen samalla paikalliset alueelliset valtuustot – varmistetaan, että koko Lappia johdetaan ja sen lakeja muunnellaan pohjoisen omista kasvu- ja kehityskohdista käsin.*

Pyydän maakuntahallitusta ajamaan valtion suuntaan seuraavaa pysyvää erityisoikeutta:

1. Rovaniemi-johtoinen alueellinen rikoslainsäädäntö ja hätävarjelu:

- Rovaniemelle siirretään pysyvä erityisoikeus säätää ja muunnella koko Lapin aluetta koskevia poikkeuksellisia rikoslaillisia säännöksiä, jotka koskevat vain Lapin aluetta.
- Pitkien etäisyyksien ja viranomaisten pitkien vasteaikojen vuoksi Lapissa on säädettävä laajemmasta hätävarjelu- ja itsepuolustus-oikeudesta (Rikoslaki 4 luku), jotta asukkailla on tosiasiallinen oikeus suojella itseään, perhettään ja kotirauhaansa silloin, kun viranomaisapu ei ole reaaliajassa saatavilla.
- Korotetut rangaistukset ja tiukemmat rikosnimikkeet porotalouteen, salametsästykseen sekä luonnon turmelemiseen kohdistuville teoille koko Lapin alueella yleisprevention vahvistamiseksi.

2. Viranomaisten toimivaltuuksien ja budjetin keskittäminen:

- Lapin poliisilaitoksen, pelastuslaitoksen ja erävalvonnan ylin johto ja toimivalta siirretään valtiolta Rovaniemelle, jotta turvallisuusresursseja voidaan säännöstellä joustavasti koko maakunnan alueella kansainvälisen kasvun vaatimusten mukaan.
- Täydellinen valta itsenäisesti muunnella, säännöstellä ja kohdentaa kaikki Lapin alueella kerättävät verovarot ja valtionosuudet suoraan Rovaniemen johtamasta hallintokeskuksesta käsin, huomioiden alueellisten valtuustojen tarpeet.

3. Metsästys-, ase- ja liikkumisoikeuksien pysyvä sääntely:

- Lappilaisten maksuton metsästys-oikeus valtion mailla (Metsästyslaki 8 §) on muutettava loukkaamattomaksi alueelliseksi perusoikeudeksi, jonka sääntelyvalta kuuluu Lapin omalle hallinnolle.
- Ampuma-asetoin soveltamisessa pitkät välimatkat, suurpetotilanne ja elinkeinorakenne on säädettävä absoluuttiseksi perusteeksi lupaprosessien jouduttamiselle Lapin omalla päätöksellä.
- Pysyvä oikeus poiketa valtion polttoaineverotuksesta Lapin alueella liikkumisvapauden ja asukkaiden arjen turvaamiseksi.

4. Matkailun ja asumisen itsenäinen sääntelyvalta:

- Oikeus säätää ja muunnella alueellisia matkailu- ja turistiveroja infrastruktuurin ja pelastustoimen rahoittamiseksi koko Lapissa, jotta kasvavan vetovoiman kustannukset katetaan tehokkaasti.

- Oikeus säännellä, kieltää tai verottaa lyhytaikaisvuokrausta (kuten Airbnb-toimintaa) asuntomarkkinoiden ja asuinrauhan suojelemiseksi alueellisten valtuustojen kautta.
- **Miten enemmistö saavutetaan?**
Jotta aloite menee eduskunnassa läpi, se kannattaa ajaa läpi **"Arktisena poikkeustilanne- ja kasvupakettina"**. Kun eduskunnalle osoitetaan, että Lapin matkailu tuo miljardeja euroja koko Suomen kassaan, mutta vaarantaa paikallisen turvallisuuden ilman erityisoikeuksia, etelänkin edustajat saadaan vakuuttuneiksi.

Pyydän, että Lapin liitto ottaa tämän hallinto- ja valtiosääntöoikeudellisesti perustellun aloitteen viralliseen käsittelyynsä ja käyttää maakunnallista aloiteoikeuttaan tämän Rovaniemi-keskeisen pysyvän lainsäädäntö- ja hallintovallan edistämiseksi valtioneuvostossa.

Rovaniemellä, 10. elokuuta 2026

Ystävällisin terveisin,

*Jukka Karhinen
Oikeustieteen maisteri*